

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

Összeesküvés a szervezetünk ellen.

Félre kell vernünk a harangokat. Veszélyben van az, a mi mindnyájunknak legdrágább kincsünk: a mi fiatal szervezetünk.

Alig másfél éve, hogy az államvasuti munkások megalakították szervezetüket. Sok fáradtságba, sok áldozatba került. Dolgozni kellett, pénzt, időt, fáradtságot áldozni, kitéve magát annak a veszélynek, hogy aki a szervezet érdekében működik, állását, kenyerét kell veszítenie.

De azért mégis létesült a szervezetünk, megerősödött, hatalmas lett és nagy erőssége lett az összes vasuti munkásoknak.

Jó lesz, ha sorra vesszük. Munkásársak, figyeljétek jól meg, amit elmondunk, és aszerint ítéljétek meg, amit később fogunk leleplezni.

Milyen hasznót hajtott a szervezet?

Azelőtt elhagytak, szétszórtak, elnyomottak voltunk.

Most védőbástyánk a szervezet, ismerjük egymást, összetartunk és erősek vagyunk.

Azelőtt minden legapróbb hajcsár végiggázolt rajtunk, úgy bántak velünk, mint a kapcarongyukkal és a kutya se törődött velünk. Nem volt, kinek panaszkodjunk, nem volt, aki segítsen.

Most és ez főként lapunknak köszönhető, *másképpen bánnak már velünk. Már nem merik azt a durva hangot használni, mint azelőtt. Most már embernek tekintik a munkást és segédmunkást is. Most ha panasz van, leközi azt a Magyar Vasutas és minden hajcsár fél, hogy a neve belekerül a lapokba. A régihez képest valósággal úgy bánnak most velünk, mint egyenrangú szabad emberekkel, nem mint azelőtt, amikor rabszolgaként bántak velünk.*

Azelőtt kilenc esztendeig hiába nyöszörgött, kilincselte a régi „nyugbér bizottság”, üres, pusztá ígéretekkel nem kapott egyebet.

Alighogy megalakult a szervezetünk,

siettek megteremteni a *nyugbér pénztárt*. Komiszul csinálták, a szervezetünk révén kieszközöltük, hogy egy esztendő lefolyása alatt kétszer javítottak rajta.

Azelőtt minden jóléti intézmény vezetéséből ki voltunk zárva mi vasuti munkások. Csak arra voltunk jók, hogy fizessünk, de egyébre nem.

A szervezet segítségével *a bizalmi-férfaink jutottak be a nyugbérpénztár bizottságaiba, a Konzum igazgatóságába és a legjobb uton voltunk, hogy a betegsegélyező-pénztárba is belevigyük a mi bizalmi embereinket.*

Azelőtt, ha a helyzetünkön javítani akartunk, nem tehetők, mert szét voltunk forgácsolva, mert nem állapodtunk meg, hogy milyen eszközökkel seg tsünk a helyzetünkön és végre mert szóba sem állt serki velünk.

Azóta a szervezkedésünk segítségével anyagilag és erkölcsileg tetemesen javítottunk az összes Máv. munkások és ideiglenes alkalmazottak helyzetén.

Elég rámutatnunk azokra a vívmányokra, amit Vörös László kereskedelmi miniszter utolsó rendelete hozott a számunkra: a nyugbérpénztárban több könnyítés, a fegyelmi-bizottság, az évi szabadság és a többi.

Azonkívül az a tudat, hogy összetartunk, hogy erősek vagyunk, hogy amit kívánunk helyes és jogos és hogy előbb — vagy utóbb — győzni fogunk összes követeléseinkkel.

Szóval, nagy erőt, nagy előnyöket, mérhetetlen hasznót merítettünk máris a szervezetünkkel.

Pedig csak a kezdet kezdetén állottunk. Pedig csak egy része a vasuti munkásoknak és egyéb alkalmazottaknak tartozik a szervezetükhöz.

A javamunkát még csak ezentul kell a szervezetnek végezni.

Még ezentul kell a nyugbérpénztárt teljesen javítani és céljának megfelelővé tenni. Még ezentul kell meghódítani

teljesen a Konzumot, végrehajtani a nyereségrészesedést és úgy átalakítani a Konzumot, hogy minden téren olcsó és jó árukat szolgáltatson tagjainak. Még ezentul kell a betegpénztárt a tagok vezetése alá helyezni, az igazgatóságba munkásokat belevinni és arról gondoskodni, hogy az a sok visszaélés és nyomorúság megszűnjön, ami jelenleg elviselhetetlenné teszi a betegpénztárt.

Még ezentul kell azonkívül a helyzetünk javítására szóló reformokat kivívunk. Ki kell küzdenünk a *tényleges véglegesítést, emberekhez méltó megélhetést és rövidebb munkaidőt kell kiküzdenünk.*

Mindezt csakis a szervezet segítségével vivhatjuk ki. És csakis akkor, ha a munkások nagyobb része benn lesz a szervezetben, ha mind összetartunk, mint egy szív és egy lélek, ha az igazságunk és a jövőnk érdekében vállelve működünk mindannyian.

Csakis a szervezetünk segítségével tudjuk megtartani az elért vívmányokat nem csak, hanem újabb győzelemre vinni igazságos és jogos ügyünket.

Szervezet nélkül pedig nemcsak hogy új előnyöket és vívmányokat nem szereznénk, de a már megszerzett előnyöket is sorra elveszítenők.

Mi volna tehát minden egyes vasuti munkásnak a legelső és legfontosabb kötelessége? Nemde erősíteni a szervezetünket? Új híveket toborozni a szervezetünk részére a saját és a közérdek kedvéért.

És mit látunk ezzel szemben?

Azt, hogy *akadtak megvásárolható, lelkiismeretlen emberek, akik ellenségeink által fölbérelve, a leggonoszabb és legfurfangosabb eszközökkel arra törekcsenek, hogy a legdrágább kincsünket: a szervezetünket tönkretegyék.*

Azok az emberek, akik mindig rossz szemmel nézik a vasuti mun-

kások szervezkedését, a dr. Kiss Jánosok, a Müller Jancsik és a többiek, a hitehagyott zsirondisták összeszűrték a levelet a budapesti műhelyekben található *talpnyalókkal és bérencekkel* és alattomos módon meg akarják fojtani, legyilkolni a szervezetünket.

Eleinte olyan színezetet adtak mozgalmunknak, mintha meggyőződésből, hazafiságból cselekednének. Kivetették a mézes-madzagot, hogy a jámborokat, a könnyen hívőket lépre csalhassák.

Amikor azt hitték, hogy elegenden vannak, levetették az álarcot és undok mivoltukban mutatkoztak.

Minden kertelés nélkül nyíltan beismerik, hogy **tönkre akarják tenni a szervezetünket**. Nem is tagadják, elmennek ezzel a jellemtelen szándékkal dicsekedni a nyilvánosság elé és a vasuti munkásságnak esküdt ellenségei előtt rágalmazzák meg és gyalázzák a vasuti munkások bátor és tiszta szervezetét.

Csak meg kell nézni, hogy kicsodák a szervezetünk ellen indított sáska-járás vezérei, mindjárt tisztában lehet vele mindenki, hogy honnan fúj a szél.

A nyugatiban Reich Izsák, Stieder, Karger, Matkovich és — Bodnár János, a keletiben Fuit, Brujman, Szulik és Katona, az északiban elegendő csak egy nevet említeni, az *Ember-Szücs* Jánosét.

Ugy-e, budapesti vasuti munkások, a stréberség és talpnyalás főpapjai voltak ezek mindig?

Láttátok-e ezeket akkor, amikor nyíltan kellett a mi jogaink és igazságunk mellett sorompóba lépni, amikor veszélyes volt mozgalmat indítani, amikor áldozni és dolgozni kellett? Ugy-e nem?

Most mernek gyűlésezni és értekezleteket tartani, most eljárnak pártgyűlésekre, politikai ülésekre, most mernek ellenzékeskedni és kuruckodni.

És tudjátok miért olyan bátrak most ezek a gyáva legények?

Azért, mert a *felsőbbség engedélyével*, nem: **egyes főlebbvalók által főlbérelve törnek a szervezetünk ellen.**

Akátok bizonyítékokat, nézzetek körül.

Nem látjátok, hogy a Reich Izsák, a Fuit Náci és a Szücs-Ember János összeesküvő bandáját nyíltan támogatják a művezetők, a mérnökök, a műhelyfőnökök, éppen azok, akik a mi igazságos és jogos ügyünket mindig vérbe szerették volna fojtani?

Nem látjátok, hogy benn a műhelyben, a mérnökök és művezetők szemeláttára gyűjtenek aljas tervük végrehajtására aláírásokat? Szabad volt ezt megtenni akkor is, amikor a mi igazságos ügyünkről volt szó?

Az istvántelki főműhelyben az *ebédlőben* tartották kisdud értekezletüket Reich Izsákék; szabad volt egyetlenegyszer is nekünk a mi jogos és igazságos mozgalmunk folyamán a gyárban, a „kopláló”-ban gyűlést tartanunk?

Már ezekből is láthatjátok, hogy felbérelt orgyilkos munka folyik a szervezetünk ellen. Nem hazafias cél, nem nemzeti érzés vezeti a *bérenceket*, hanem az a szándék, hogy *tönkretegyék a szervezetünket*.

Komoly intő szóval fordulunk hozzátok, vasuti munkások!

Döntő pillanat előtt állunk, amely el fogja dönteni helyzetünket, jövőnket, a magunk és családunk sorsát hosszú évekre nézve.

A felbérelt és megvásárolt összeesküvők azt akarják, hogy a vasuti munkásság megint szervezet nélkül, megvetetten, gyengén és szétforgácsoltan álljon, mint két esztendővel ezelőtt.

Ha ocsmány tervük sikerül, akkor elveszítjük mindazt, amit eddig kivívtunk. Akkor ismét megvetés kizsárgya leszünk mi vasuti munkások. Akkor megint belénk fogja törölni piszkos lábát minden himpellér, akkor megint úgy bántanak velünk, mint bántak ezelőtt két esztendővel.

Ezt akarják a Reich Izsákok, a Fuit Ignácok és a Szücs Jánosok.

Ti is ezt akarjátok, vasuti munkások?

Ha a lelketlen összeesküvők terve sikerül, akkor nem hogy nem haladunk előre, hanem visszaesünk a régi sötétségbe, a régi szenvedésbe.

Meg fogjátok ezt engedni, vasuti munkások!

Azok az aljas bérencek nem bánják ha negyvenezer vasuti munkást és családját szenvedésbe, nyomorúságba taszítják, csak az ő judás-bérüket keressék meg a gaz árulás révén.

Tűrni fogjátok ti ezt, vasuti munkások?

Mi lelepleztük az összeesküvést, mi fölnyitottuk a szemeket, és most **töltekek függ, munkástársak, hogy visszaessünk-e a sötét múltba, vagy előre haladjunk-e a szebb és jobb jövő felé.**

Munkástársak!

Kérdezte-e valaha a szervezet tölteke, hogy milyen a vallásotok, milyen a nemzetiségtek és milyen a politikai meggyőződésetek? Ugy-e soha? Ugy-e mindig az volt a szabály, hogy a szervezetnek tagja legyen minden vasuti

A „Magyar Vasutas” tárcája.

Vasuton.

Irta: Kabos Márton.

Az élet különböző fázisaiban mindig egyforma a küzdelem. Az emberek mindenütt emberek. Se jobbra, se balra nem néz az egyik, nyílegyenesen halad célja felé, mely most csak egy kedvező hely elfoglalása a vasuti kocsiában. Egy pillanat alatt kinézte magának, már fönt is van, csomagjait és magamagát is elhelyezte, és jöhet bárki, ő ott van, ő ott marad.

A másik habozik, itt is, ott is bekukkant, hamarjában elhagyja már elfoglalt helyét és máshová telepedik és még sokáig tépelődik, hogy melyik is volna jobb, holott nincs már módjában válogatni.

Meg másik nézelődik, érdekes neki minden, amit lát, jól figyel mindenre, de ami most a földolog volna, azt szem elől téveszti. Különbözik igazán minden mindegy. Amikor a gőzmasina zihálva és prüszkölve kirobog a hegyek közé, minden utast magával viszen, hogy egyik vagy másik hol és hogy ül, áll vagy fekszik, az meg neki tökéletesen mindegy.

És ebben a zürzavaros tolatkozás és tülekedésben is megtalálhatók az emberi jószág apróbb vonásai. Atyáskodó elnézéssel huzódik össze négy utas egy második osztályú szakaszban és az ablak mellett egymással szemben ülő fiatal párnak még a védő-

bástyául maguk mellé tett táskáikhoz se érnek hozzá. Hadd érezzék jól magukat a fiatalok. Ezek pedig észre se veszik a barátságos udvariasságot, talán nem is látnak senkit. Nem gögősek pedig. Tiszta benső érzés villog szemükből és az a teljes boldogság, mely úgy érzi, hogy a vaskocsi mellett elsuhanó bércek, völgyek, sziklák tanyák, falvak és mezők, minden csak az ő örömeikre van teremtvé, minden az ő kedvükért van és ők ketten egymásért. Nászutazók. Pártfogó mosolylyal szemlélik a többiek.

Ezek megtalálták az emberi vágyakozás nagy célját, a meseországba való gyönyörűsége szép kékvirágot, mondja egy terjedelmes testi állapotnak örvendő közepes korú ur, fekete reformruhában kényelmesen üldögélő nevéhez — magyarul. Kíváncsi nekik, hogy sokáig viruljon. A fiatal férj meghajtja magát. Óh mennyire örvendek, hogy magyarokkal találkozottunk ezen a szépséges idegen földön, pompás! most kétszeres örömmel utazom Olaszországban. De Karcsi, mondja a szőke baba asszony, meg se köszönte a jó kívánságokat. Pardon, grazie tanto. — Del tutto cuore — és egymásra néz a két fél auguri mosolylyal, mert most a két asszonynak fényesen bebizonyították, milyen folyékonyan beszélnek olaszul. Az olaszok persze mosolyognak, de ez nem feszélyezi a két magyart. A kölcsönös bemutatkozást követik a szokott kérdések. A fiatal férj kezdi. Ha szabad kérdezni, hová utaznak. — Mi is Rómába nászutazunk. Az ifju magyarnak

arca átalakul kérdőjellé. Két évtized előtt hozott bennünket össze a kedvező sors. — Ah igen, értem, ezüstlakodalom, örülnék, ha aranylakodalomukon is együtt utazhatnánk. Köszönöm, de ha jól megnézem a hasonlatot, inkább úgy igaz, hogy Önök vannak az aranyos lakodalom aerájában, mert az idő haladtával erősen deválódunk. A fiatalság a tizenhárom próbás arany, mi már csak egy-két próbás vagyunk. — No igen, de mi is már öt hónapos házasság vagyunk. — Öt hónap, no-no!

Pedig elhihetné jó uram, Önnek különben megvallom, mert honfitárs, hogy éppen ma öt napja, hogy egybekeltünk, de ne áruljanak el bennünket. Istenkém be szépek ezek a zord sziklák, akár a Tarpatak völgyét látnám.

Igen, úgy száz év óta belénk nevelték, hogy a természetlen sziklák birodalmát is szépnek érezzük, holott azelőtt a kietlen pusztaságokat istenverte tájaknak látták és benső borzadálylyal kerültek az átkozott helyeket.

Persze, persze, mondja a fiatal férj, nem látták a fénynek és az árnyéknak érdekes játékát a zezugos sziklaoldalokon, nem figyelték a különböző körtegekeknek változatos hullámszerű vonalait, nem bírták nyugodt érzéssel szemlélni az erős ellentéteket.

Vagy igen, a pogány hajdankorban, hanem aztán sokáig éltek a katakombák homályában és a scholastikus világfelfogásban, míg végre a renaissance ismét derűsebbre hangolta a kedélyeket, kíváncsiságot tette a természetnek

munkás, akármilyen a meggyőződése? Ezt hangsúlyozzuk most is, a szervezetünk gazdasági szervezet, amely az összesség érdekeit öleli föl minden különbség nélkül.

De hangsúlyoznunk kell azt is, hogy most rajtatok áll, fentartani és erősíteni a szervezetet, vagy eltűnni, hogy aljas aknamunkával fölrobbantsák és bennünket védtelenül kiszolgáltatassanak az ellenségeinknek.

Munkástársak!

Ha van bennetek egy csöpp józan-ság, egy csöpp becsületérzés, ha szeretitek családokat, ha jobb és szebb jövőt akartok, akkor *szent haraggal csapjatok le a gaz árulók és hitvány bérencek közé!*

Ne tűrjétek magatok között az árulókat, mert könnybe és szenvedésbe akarják az igazságos mozgalmunkat belefojtani.

Ne keressük most, ami egymástól elválaszt benneteket, csak egy jelszó lehet:

Le a hitvány árulókkal!

Éljen a szervezet és az összetartás!

A vasuti alkalmazottak munkaviszonyai.

Csendes szobáskámban magános óráimban sokszor eltűnök és gondolkodom azon, hogy a modern gyárakban, műhelyekben és vasutaknál alkalmazott munkások tulajdonképpen mikor élnek emberhez méltó módon? Szinte azt mondhatnám, hogy az ipari munkások a gyárban születnek, ott nevelkednek és dolgoznak kora ifjuságuktól fogva haláluk napjáig. Miután orvosi minőségemben gyakran megfordulok nyomorult viskóikban, közvetlen tapasztalatból mondhatom, hogy az ő számukra igazán nem

teremnek virágok. Vállaikon súlyos terhet hordanak és igába fogva élnek végig örömtelen, rideg és rövid életüket. Elfog a keserűség, ha arra gondolok, hogy az emberek milliói a legbecsületesebb törekvés mellett szakadatlan munkával is alig képesek annyit keresni, amennyire maguknak és családjuknak a mindennapiakkal való ellátására szükségük van. Vigasztalásul kitalálták a tőke védői azt a természettudományi alapon álló orvos előtt hazugnak tetsző frázist, hogy «a munka nemesít». Persze, hogy nemcsak szükséges, hanem szép dolog is a munka, de csak az, amelyet szívesen végezünk és amely nem haladja túl fizikai erőnket. Azt, hogy a munka öröm és gyönyörűség, csak olyanok állíthatják, akik vagy nem dolgoznak, vagy csak annyi munkát végeznek, amennyit végezniük jól esik és amennyi nem fenyegeti testüket a korai összeomlással.

De lám, nálunk a vasuti munkások annyit dolgoznak, amennyit egyetlen kulturáltságnak sem engedne meg a törvényhozás. Arról értesülök, hogy például a brassói mozdonyfűtők két órai megszakítással egyfolytában 38 órán keresztül dolgoznak. Azt kérdelem, nem-e fényes bizonyíték ez amellett, hogy e tekintetben Magyarországon valóban ázsiai állapotok uralkodnak? Nem hiába bizonyítják a statisztikai adatok megcáfolhatatlanul, hogy a vasuti munkások átlagos élettartama megdöbbentően rövid. Rövid pedig azért, mert mérhetetlen azon ártalmaknak nagysága és sokasága, amelyek őket állandóan fenyegetik; rövid azért, mert az elhasznált és elvesztett munkaejét kellő táplálkozással és megfelelő pihenéssel nem pótolhatják; mert az időjárás viszonyosságaitól végzetlen sokat szenvednek; mert olyan lakásokban kénytelenek életüket tengetni, amelyek sokszor még a higiéné legelemibb követelményeinek sem felelnek meg és végül azért, mert hajnaltól késő estig, esetleg még ráadásul éjjel is dolgoznak és nem áll módjukban, hogy testük épességét és egészségét az összerokadás veszedelme ellen megvédelmezhessék.

Keresve keresem, hogy tulajdonképpen mi-ben állott a XIX-ik századnak annyiszor világgá kürtölt humanizmusa, azaz magyarul: emberszeretete, ha még a tőke és munka között való legkiáltóbb ellentéteket sem tudta elsimitani? Az én felfogásom szerint immáron

a humanizmusnak korszaka lejárt és azok, akiknek lelke még hisz az emberiségnek nemesebb gényusában, jó reménységgel eltelve hirdetik egy új eszmének megszűlését, az igazság hajnalának felvirradását. A szociális eszme behatása alatt határozották el 1889-ben — tehát az 1789-ik évi forradalom századik fordulóján — először a proletárok képviselői, hogy a munkások millióinak felszabadítása céljából követelni fogják a napi munkaidő tartamának nyolc órára való korlátozását. Azóta a kulturáltságnak minden szociológusa, tudósa és messzelátó politikusa behatóan foglalkozik a munkaidő lejjebb való szállításának kérdésével, mert tagadhatatlan, hogy a nyolc órás munkanap igen sok gazdasági, népnevelési, erkölcsi és — mint azt minden orvos tudja és hirdeti — közegészségi előnnyel járna.

Szinte hihetetlenül egyszerű módon lehetne a munkanélküliségnek egy részét megszüntetni. Nem kellene egyebet tenni, mint a munkaidőt megrövidíteni, mert hiszen természetesen, hogy minél hosszabb ideig dolgoznak az alkalmazásban lévő munkások, annál több munkást szorítanak ki a munkából, vagyis annál több munkásnak nem jut a munkából. Ha tehát a munkaidőt rövidebbre szabjuk, akkor több munkás juthat munkához, kenyérkeresethez.

Fájdalom, a munkaidőnek legcsekélyebb mérvű leszállításáért is elkeseredett, heves harcot kell vívniok a munkásoknak a munkaadókkal. A munkaidő leszállítása nemcsak a munkanélküliek számát apasztaná meg, hanem a munkabérek emelkedését is előmozdítaná, aminek az a magyarázata, hogy a tapasztalat szerint annál magasabb a munkabér, minél kisebb a kínálkozó munkanélküliek száma.

A vasuti alkalmazottaknak tehát már ezen okból is minden erejüknek megfeszítésével arra kell törekedniük, hogy a túl hosszú munkaidő lejjebb szállíttassék. Én mint orvos azonban munkaerejüknek fentartása és munkaképességüknek biztosíthatása céljából tartom szükségesnek a munkaidőnek leszállítását. Az a folytonos zaj, amelyet az alkalmazottak a műhelyben kénytelenek elviselni és azok az állandó rázkódtatások, amelyeknek az utazó forgalmi személyzet van kitéve, lehetetlenné teszik a munkaidő leszállítása nélkül azt, hogy ezek az emberek egészséget megóvhassák. Idegrendszerük annyi megpróbáltatásnak van kitéve, hogy időnek előtte felmondja a szolgálatot, pedig az államnak nemcsak kötelessége, de a szűz szoros értelmében vett anyagi érdeke is úgy kívánja, hogy a vasuti alkalmazottak a rájuk bízott személy- és vagyonbiztonsági köteleknek megfelelhessenek. Ágyonhajszolt, elcsigázott és kimerült egyénekre bármiféle munkát inkább rá lehet bízni, mint azt, amelyet a vasuti alkalmazottaknak kell végezniük. Egyáltalán nem lehet helyeselni azt, hogy például az állomási forgalmi munkások, akik a vonatok rendbentartásával vannak megbízva, naponként reggeli 1/6 órától délután 5 óráig dolgoznak és még vasárnapon és ünnepkor is csak annyi szabad idejük van, hogy d. u. nem 5, hanem csak 3 óráig vannak elfoglalva.

Azt kérdelem, hogy a vasuti alkalmazottaknak óriási többsége mikor tölti néhány órát családjá körében? Hiszen van olyan gyermek is, aki alig ismeri az édes atyját, mert hiszen csak akkor láthatja egy pár pillanatra, mikor hazajön — aludni.

Azt is szívesen kellene tennem, hogy a vasuti alkalmazottaknak munkabére oly alacsony, hogy a nagy drágaság mellett megközelítőleg sem táplálkozhatnak úgy, ahogy a súlyos munkához viszonyítva táplálkoznok kellene. Mindezeknek természetes következménye az, hogy nemcsak maguk pusztulnak el időnek előtte, hanem utódaik is már gyengébb szervezettel és így kisebb ellentállási képességgel jönnek a világra. Az államnak pedig éppen az ellenkező az érdeke, t. i. az, hogy minél erősebb, egészségesebb, ellentállóbb

teljes világításban való élvezését és ez az áramlat hajt bennünket is, hogy az emberi művészet remekait, amelyek mindig legközelebb férköznek a természet lényegéhez, fölkeressük és bennök gyönyörködünk.

— Karcsi, vegyen narancsot, szomjas vagyok, ott ni, azok szépek.

Karcsi nem hallja az utolsó szavakat, a perronon már megszólította a fiókkucsébert: kvántó kosztá. — Diecsi un pedzo. — Ejnye, azt a szalámiból faragott körösztapját a makaronis mivoltodnak, hát tiz fillér kell neked darbjáért. A kis falján szélesen vigyorog, szí-szi-szior és hirtelen kezébe nyom a mi magyarunknak három narancsot és a lirából visszajáró összeget, hét darab réztallér alakjában, rámutat a vonatra, mondván udite szior, pártenzá-á-á!

Karcsi felpattan az induló vonatra, a narancsokat átadja bájos élet párjának és figyelmesen nézegeti a sustákat. Utitársának is megmutatja. Volt a hét darab között, két avult, egy francia, egy pápai, egy argentinai, egy görög és egy ismeretlen származásu rézpénz, vagyis olasz földön mind értéktelen. Egy olasz bácsi is megnézte, kicsit csóválta is a fejét, aztán lemondással kiejti a szentenciát: ogniuno tirar il vento al suo molino, mindenki a saját malmára hajtja a szelet.

— Ebadta széltolója, no nem tesz semmit, majd odaadom a koldusoknak.

Ahonnán megint valamelyik idegenhez

kerülnek, mert a rossz pénz nem vész el. A vonat a római campagnában halad. Itt már szépen zöldelő gabona vetések hullámanak a szürkés, zavaros vízi, lomha folyásu Tiberis — most Tevere — partjain.

— Nézze Jatti, milyen gyönyörű ez a csendesen hullámozó buzatábla, hogy változnak benne a zöld színek s kféle árnyalatai. — Igen, de legszebb ott, ahol a hullámvölgyben hirtelen kikandikálnak Majmuna tündérnek élénkpiros virágai, a szemet gyönyörködtető, a lelket elandalító kedves pipacsok. Ugy birnék most szundikálni.

— Csak most ne, édes, hajoljék csak ki az ablakon, látja ott, az a nagy épület-tömegekből álló város, azok a kupolák, azok a halmok, az mind együttvéve — Róma.

— Hamar adja ide a kalapomat és tartsa ide a tükröt.

— De tartsa hát csendesen, maga nagy gyerek.

— Nem lehet Jatti édes, olyan izgatott vagyok. A fejemben kóvályognak a latin írásbeli gyakorlatok, az elzúllott igék, a rendetlen főnevek, a secundák, a buta klaszszikusok és a bölc regények és a jogászbál és a szupécárdás, emlékszik Jatti, emlékszik, mit mondtam, akkor kegyetlen papjára, mindjárt megsugom.

Hallani nem lehetett a sugást, de látni igen, egy gyöngéden oda lehelt csókot és ő kis menyecske szembogarában mintha ega rövidke pillanatra Amor és Psyché ölelkezy alakja átvillant volna. (Igazság.)

és munkabíróbb legyen minden következő generáció.

Nem habozom kijelenteni, hogy véleményem szerint az átlagos napi munkaidőnek nyolc óránál többnek egyáltalán nem volna szabad lennie és kétségtelennek tartom, hogy a munkaidő ilyenmű megrövidítésének eszméjét, habár folytonos harcok között is, de mégis sikerülni fog megvalósítani.

Minden fejlődésnek meg vannak a maga természetes törvényei és minden előre való lépést viharos küzdelmek szoktak megelőzni. *Vasutasok! Küzdjünk lankadatlan buzgalommal, kitartással, erélylyel és bátorsággal a munkaidőnek lejjebb való szállításáért* és, ha nem csüggedünk, előbb-utóbb célt érünk és a diadal a mienk lesz!

Dr. Bród Miksa.

SZEMLE.

BELFÖLD.

Kegyelem az elítélt vasutasoknak. Vörös László javaslatára és kezdeményezésére és az igazságügyminiszter előterjesztésére a király amnesztiát adott azoknak az államvasuti alkalmazottaknak, akik a múlt évi sztrájk alkalmával a büntetőtörvénykönyvbe ütköző «hivatalos hatalommal való visszaélést» követtek el és emiatt elítéltettek vagy pör alá vonattak.

A hivatalos lap vasárnapi száma adja ezt hírül, a következő hiráddal:

Ő császári és apostoli királyi Felsege, az igazságügyi miniszter előterjesztésére, ez évi szeptember hó 26-án kelt legfelső elhatározásával a magyar államvasutak alkalmazottai ellen a szolgálatteljesítésüknek 1904. évi április hónapban való tömeges megtagadása okából csupán a büntetőtörvénykönyv 480. szakasz, vagy 481. szakaszába ütköző hivatali hatalommal való visszaélés miatt folyamatban levő büntető eljárásnak megszüntetését, illetőleg a még meg nem indított büntető eljárás mellőzését legkegyelmesebben elrendelni, továbbá azoknak már a jogerejűleg megállapított büntetését, akik csupán a hivatkozott és a büntetőtörvény 480. vagy 481. szakaszaiba ütköző bűncselekmények miatt ítéltettek el, legkegyelmesebben elengedni méltóztatott.

Őszintén örülünk ennek az amnesztiának, amely végleg enyhíteni van hivatva a múlt évi harc-ütötte sebeket.

Előléptetések a Máv.-nál. Egy könyomatos h iradás révén a következő közlemény járta meg a lapokat: A Máv-nál történt fizetésrendezés óta, amelyet a tavalyi sztrájk előzött meg, a vasutasok majd minden csoportja érvényesítette a maga szakmájának igényeit. A fizetésrendezéssel sem a kinevezett, tehát végleges alkalmazottak, sem a napidíjas vasutasok, akiknek száma meghaladja az ötezret, nem voltak megelégedve. A kinevezettek az új rendezés révén alig kaptak valamivel többet, sőt egyes csoportok — így a technikusok — nem kaptak semmit sem, a napidíjas alkalmazottak pedig a régóta várt fizetésemelés helyett megkapták a nyugdíjpénztárt, amelynek összes terheit ők viselik s így még fizetésjavítás esetén is alig jutottak volna valami többlet. Miután pedig fizetésjavítást nem kaptak, ellenben a nyugdíjárulékot a már eltöltött szolgálati időre is visszamenőleg öt év alatt meg kell fizetniök, mindent elkövettek, hogy a Máv. igazgatósága az ő helyzetükön is könnyítsen. Az igazgatósághoz már valamennyi szakmának a kérelme beérkezett s már megtörténtek a szükséges előtanulmányok is. A Máv-nál

szokásos évi előléptetések tárgyalását az igazgatóság október 4-én kezdi meg, hogy az eredmény még december első felében publikálható legyen.

Coki! A Független Magyarország bennünket, lapunkat és felelős szerkesztőnket is megugat. Igazán nem bánjuk. Szinte fájt, hogy eddig nem vicsozította ránk a fogait, mert azt hihettük a távolállók, hogy valami barátság-fajta köt bennünket ehhez a piszkos kizsákmányoló laphoz, a hirhedt *Rónai Mór*-ic lapjához.

Most, így meg vagyunk vele elégedve. Csak ugasson a kuvasz, ez a természete. Csupán a történeti igazság kedvéért jegyezzük itt meg, hogy valamikor, nem is olyan régen nyalt bennünket az F. M., még pedig ott valahol a fejünk és talpünk közötti centrumban. Persze mi sietve fertőtlenítettük a fertőzött testrészt. És nagy megnyugvással látjuk, hogy most megugat bennünket ez a sajtókuvasz. Így van rendjén. Azért kutya, hogy ugasson. Ha harapni készül, majd kap egy rugást az ágyékába.

Az alamizsnaszövetséget egyre «szervezik» az alamizsnalovagok, de szemellátható kudarccal. Hirdetik ugyan, hogy 43 kerületet alakítottak már meg, azonban ezek a kerületek nem egyebek Potemkin-falvaknál. Turcsányiék kudarca világos. Kosarat kapnak jobbról is, balról is és most leghivebb szövetségüket, a *Független Magyarország* című szennylap cserbenhagyja őket és gonoszult nekik ront. Istennek való mulatság, hogyan szidja egymást az a két lap, a Füg. Magyarország és a Vasutasok Lapja, amely még nemrég olyan melegen dicsérte föl egymást és még istenesebb látvány, hogy a V. L. főmunkatársa, *Brauer-Barabás* Ferenc éppen az alatt a közlemény alatt közöl egy cikket, amely őt és az ő lapját pocskondiázza le.

Micsoda csöcselék!

Es ezek lesznek a fővezérei az alamizsnaszövetségnek!

Hadgyakorlat. Megjelenik lenn valahol Ujvidéken egy havilap *Igazság* névvel. A szerkesztője dr. *Pataj* Sándor, ügyvéd és író. A lap függetlenségi párti, a szerkesztője nemkülönben, ha jól emlékszünk, az utolsó választásoknál jelöltje is volt valahol a függetlenségi pártnak.

Ez a függetlenségi ügyvéd az ő függetlenségi lapjában ezeket írja a budapesti munkásság szeptember 14-iki nagy tüntetéséről és az általános választói jogról:

Abban a harcban, amelyet a nép jogaiért küzdeni lesz kénytelen, érdekes hadgyakorlat volt a nemzetközi szocialisták szeptember 15-iki tüntetése.

Fölvonultak, hogy megmutassák számuk erejét, fegyelmezettségüket.

Es azok, akik a nép jogait és szabadságát megadni vonakodnak, szintén fölvonultak és kiabáltak rendőrségért, katonaságért, segítségért, dacára annak, hogy megmondták a szocialisták, hogy még egy abcggal sem bántják meg azokat, akik megszégik a népnek adott szavukat.

Még akkor is drukoltak egyesek, mikor már látták az impozáns csendes méltóságos néptengert. És fenyegették Kristóffy, hogy őt spékeli föl, ha ő föl lennének spékelve. Miután pedig Bokányi a parlament lép-csöjére állva a bal karját magasra emelte, 100,000 ember sarkon fordult és szónéklül rendben elvonult.

Ezt a katonai rendet csinálja utánuk akármilyen vezényszóval Pitreich és Fejérváry! Hogy aztán a tüntetés zaj, verekedés, sérítés nélkül, teljes rendben elmúlt, — azok a lapok, amelyek a legjobban kiabáltak ren-

dőrért, segítségért, elkezdték a legrútabb nyelvöltögetést az elvonuló ellenfél után.

Piha! írják, hiszen ez nem is erős, ez nem is hatalmas, ez nem is goromba.

Vigyázzatok, kedves kollegáim, mert ez az ellenfél vissza fog fordulni, nem ma, de egy-két hónap múlva, és akkor, ha addigra elő nem veszitek a jobb eszetekeket, és nem léptek arra az utra, amelyen minden jóra való, a nemzetét és hazája függetlenségét szerető magyarnak haladnia kell, a nép jogainak, a szabadság, egyenlőség és testvériség Kosuth hirdette útjára, — akkor a hazánk és nemzetünk nagy kárára fogjátok ti is, de mi is mindnyájan megtanulni, hogy ha erővel ellenséget csináltak abból aki testvér is, bajtárs is lehetett volna, hogy ez az ellenfél erős, hatalmas és félelmetes is tud lenni.

Es a nemzetet akkor nem fogja kárpótolni az, hogy a népszerű nyelvöltögető cikkek folytán megszaporodott az előfizetőitek száma.

Így ir egy ember, akinek megvan a választói joga, aki az uralkodó osztályhoz és a többségben levő polgári párthoz tartozik. Ellenben a Reich Izsákok és Bodnár Jánosok, akik szegény proletárok, akiknek sem választói joguk, sem egyéb joguk, akik elnyomottak és kizsákmányoltak, a talpnyalástól piszkos nyelvüket öltögetik a szabadságért és igazságért küzdő munkásságra.

Szomorú és undorító kép!...

KÜLFÖLD.

Az angol szövetkezetek. Az angol szövetkezeti ügy fejlődésére világot vet a minap megjelent üzleti jelentés, mely szerint a szövetkezetek kötelékéhez 1637 egyesület tartozik 2¹/₄ millió taggal. Ha ehhez hozzászámítjuk a családtagokat is, hogy az egyesült királyságok 40 milliónyi lakosságának egy negyed-része van szövetkezetileg érdekelve. Az évi forgalom 1837 millió márkára rug, amelyből 207 millió márka a tiszta nyereség. Az üzemekben 100,000 alkalmazott működik. Az 1637 szövetkezet közül 1469 két millió taggal, fogyasztási szövetkezet, amelyek egy fél milliárd márka alaptőkével 188 millió márka tiszta hasznot értek el. A két bevásárló szövetkezet 30¹/₂ millió márkával 532 millió márka forgalom mellett, 13 millió márkát szereztek. A termelő-szövetkezeteknek 34,000 tagja, 318 millió résztőkével 62 millió márka forgalmat és 4¹/₂ millió márka tiszta hasznot értek el.

Kilencórai munkaidő a vasutnál. Stuttgartból jelentik, hogy a württembergi vasuti igazgatóság hétfőn bevezette a kilencórai munkaidőt. A «Schwabischer Kurier» szerint ezt a rendszabályt Badenben és Bajorországban is be fogják hozni.

Le az álarccal!

A Máv. munkásainak szervezkedése még fiatal, a munkások nagyobb része szeretettel és bizalommal ragaszkodik ugyan a szervezkedéshez, de még igen sok munkástársunk van, aki nem ismerte föl sajnos a szervezkedés hasznát és célját, aki tehát kész prédája azoknak a korrumpált strébereknek és denunciánsoknak, akikben fájdalom, nincsen hiány éppen a Máv. üzemeiben.

Mielőtt még nem volt szervezetünk, ezek a talpnyalók szabadon garázdálkodtak a Máv. munkások között. Amióta szervezetünk van, megkötöttük a bűnös kezeiket és visszazsoritottuk a sötét oauikba.

A józan és céltudatos vasuti munkások szervezkedése azonban idővel olyan hatalmas lett, hogy az ellenségeink megijedtek tőle. Főként amióta látták, hogy egymásután érünk el sikereket és győzünk a nyugbérpénztár- és a Konzum-választásoknál és alapos a kilátásunk, hogy a betegségyűző-pénztárunk legközelebbi közgyűlésén szintén diadalra

visszük a munkások, napszámosok és alsóbb kinevezett kategóriák igazságos ügyét.

Roppant ijedség szállta meg erre az ellenségeinket. Azon törték a fejüket, hogy hogyan tegyék tönkre a szervezetünket és hogyan tartsák fenn a mai visszás és igazságtalan állapotokat.

Előbb megpróbálkoztak a *zsirondistákkal*. Lekenyerezték a volt ellenzéki zsirondistákat és az alamizsna-szövetséggel akartak lépni csálni bennünket. Ez a kísérletük azonban csufos kudarcot vallott.

Ekkor más uton próbálkoztak. Fölbérelték a munkások közül azokat, akik eddig is ellenségei voltak a szervezetünknek, a talpnyalókat és árulókat, akik most egymás után bujtak ki az oduikból.

Ezekkel összeesküvést szöttek szervezetünk ellen. És igen alattomosan, gonosztevői furfanggal láttak munkához. Azt jól tudták, hogy alaposan felsülnek, ha nyíltan és egyenesen törnek az ocsmány célra. Azért hát kerülő utat választottak.

Felhasználták azt a körülményt, hogy a vasuti munkások nincsenek mind egy politikai véleményen és hazafias, nemzeti ürtügy alatt kelepcebe csalták egy részét a vasuti munkásoknak.

Akkor még egyre azt hangoztatták ezek a sötét lelkű és sötét szándéku emberek, hogy a szervezetnek nem akarnak ártani, hogy utálják és megvetik a zsirondistákat, hogy nem akarnak egyebet, mint azt, hogy a szervezet ne politizáljon.

Amikor rámutattunk, hogy hiszen a *szervezet gazdasági és nem politikai*, úgy tettek, mintha megnyugodnának, de azért alattomban folytatták az aknamunkájukat a szervezet ellen.

Rövid idő múlva elég erősnek hitték magukat, hogy le vessék az álarcot és nyíltan dolgozhassanak a *megbizóik utasítása szerint* a szervezet tönkretételén és a vasuti munkásság becsületének bemocskolásán.

Lapokban, politikai gyűléseken ellenségeink körében, a zsirondistáknál nyíltan piszkolják és rágalmazták szervezetünket, a lapunkat és a szervezetben nagy áldozatkészséggel működő munkástársainkat és úgy tesznek-vesznek, mintha a hátuk megett állana az egész vasuti munkásság.

De alaposan tévednek. A józan és becsületes vasuti munkásság az álarc mögött észrevette ocsmány Judáspofájukat, észrevette, hogy a hazafias és nemzeti szólamok mögött jellemtelen árulás rejlik, észrevette, hogy azok a Reich Izsákok, akik a «honfoglaló őseikről» beszélnek, nem egyebek, mint a vasuti munkások szervezetének és igazságos ügyének a megrontására felbérelt árulók.

Es ez okból most leghivebb követőik is hátat fordítanak és nem engedik magukat judáspénzért eladni és elliferáltatni.

A szervezet odaadó hívei és barátai józan fölvilágosítással járulnak hozzá, hogy az aljas aknamunkát megakadályozzák és nemes munkájuk már most sikeresnek mutatkozik: *a szervezet erősödni fog és az igazság minden árulás és akadály dacára győzni fog.*

E helyen kötelességünk óvni és figyelmeztetni azokat a jóhiszemű munkástársainkat, akik nem voltak elég óvatosak és lépésmintek a szédelgő bandának.

Bemutatjuk mindenekelőtt a főbérenceket.

Reich Izsák valóságos szivárvány, annyira változtatja a színét és meggyőződését. Egyszer szocialistának vallja magát nyilvános értekezleten és gyűlölettel szidja a zsirondistákat. Azután nyomban a zsirondisták ölelő karjai közé rohan és szidja a szocialistákat. Azt hazudja, hogy ő gyűjtött a szervezet és a *Magyar Vasutas* számára 9000 koronát, de hogy ez az összeg hol maradt, arról hallgat, mint a sir. Amikor veszélyes volt a szervezkedés és a vasuti munkások igazságaért harcolni, akkor az egérlyukba bujt «Izsák a rettenetes», de most, hogy *földről* pártfogolják, nagyra tája öblös száját és öltögeti sötét multu nyelvét a szervezetre.

Igen sokan vannak a nagy Izsák legközelebbi ismerősei között, akik meg mernének esküdni, hogy készpénzen vásárolták meg ezt a hülye krakélt.

Hasonló szörű-bőrű a többi társa is: *Karger, Matkovich és Stieder*. Az utóbbi arról hirhedt, hogy olyan gyáva, hogy *nem is merte a saját nevére előfizetni a Magyar Vasutast, hanem a felesége alsó szoknyája mögé bujt.*

A fővezére ennek a piszkos társaságnak senki más, mint a hirhedt *Bodnár János*, kárpos. Ő a főbérő. Az a Bodnár János, aki beleopta magát a szervezetbe, hogy pénztárnoka lehessen a szervezőbizottságnak és tagja legyen a nyugbérpénztár központi bizottságának. Itt, a központi bizottságban *elárulta a munkások érdekeit és a munkások javát szorgáló indítványok ellen szavazott.* Ez okból, a nyugati műhely munkásai majdnem meglincselték annak idején és csak a szervezett munkástársak józanságának köszönhető, hogy alaposan el nem agyabugyálták.

A Konzum-választások idején trafikált dr. *Kiss János* és *Littkeékkel*. A betegsegélyzőpénztári közgyűlésen pedig a *hivatalos listán* volt jelölve. Persze hogy a szervezetből egyszerűen kirúgták Bodnárt, aki azóta gyűlölettel dolgozik a szervezet ellen.

De van más bűn is a *Bodnár János* rovására. Pénztárnok korában egyszerűen *elsinkofált száz K-át*, azonkívül *husz K-át*. Ebből többszöri fölszólításra és gyakori nógatásra megtérített tíz K-át, a többi *száztíz K-val még mindig nem számolt el.*

Ezt a bűnét nem hoztuk eddig nyilvánosságra, mert azt reméltük, hogy megbánja a bűnét és megjavul. De most azt látjuk, hogy javíthatatlan bűnös és ime átadjuk a közmegejtésnek.

Ez a Bodnár János a vezetője a fölbérelt bandának.

Hétfőn ez a bérenchad az istvántelki főműhely *ebédlőjében* gyűlést hívott egybe a szervezet ellen. Azt hirdették, hogy 25000 példányban röpiratot adnak ki a szervezet tönkretételére. A szervezett és becsületes munkásai az istvántelki műhelynek elhatározták, hogy nem mennek el erre a bérencértekezletre, mert ha elmentek volna, kiverték volna onnan az árulókat és szervezetbontókat.

Kiadták hát a következő röpiratot:

Értesítés!

Munkástársak! Vasuti munkások!

Szomorú hírről és szomorú esetről kell, hogy egymást értesítsük. Erkölcsi kötelességünk tudatában kell, hogy ezt megtegyük annál is inkább, miután a vasuti munkások tudta és akarata nélkül egy titkos bizottság titkos pénzzel kezdi meg működését, még pedig nem kisebb és kevesebb céllal, mint hogy így szervezetünket tönkre akarja tenni.

Ez a titkos bizottság *hétfőn, október 2-án* este az ebédlőben gyűlést akar tartani, ahol egy határozati javaslatot akar elfogadtatni, amely kimondja, hogy a jelenlegi szervezet ellen harcot indít, azt megsemmisíti és egy új szervezetet létesít. Ezen határozati javaslatot 25.000 példányban fogja terjeszteni az ország vasuti munkásai közt.

Hát nézzük meg, kik ezek a bizottság vezéremberei? *Karger, Osvát, Stieder és Matkovics*, a két első, aki csak akkor mer és akar szervezkedni, akkor mer ember és férfi lenni, ha azt a főnök ur kegyesen megengedi. *Stieder*, aki az eddigi lapunkat még a saját nevére sem merte járattatni és *Matkovics*, aki mindig a szertári telefonnál áll készenlétben, hogy az Északi főműhely főmérnökétől várja az adott parancsokat és aki eddigi szervezetünket soha egy lépéssel sem próbálta előbbre vinni — társai-val együtt. Ezek, akiktől a vasuti munkásoknak még ma sem volna gyűlekezési joguk, ezek akarják most más pénzével tönkretenni azt a szervezetét a vasuti munkásoknak, aki

már tud felmutatni eredményeket és ehelyett hason csuszó-mászó jellemükkel akarnak újat létesíteni.

Munkástársak! Hát kérdezzük meg egymástól, hogy hol és ki bizta meg ezeket a szegény szellemi munkástársakat azzal, hogy ezt a szervezetet, amelyet a vasuti munkások annyi áldozat árán megteremtettek, romba dönték. Joggal kérdezzük, ki bizta meg őket és hol vették a pénzt, a 25 ezernyi példány kinyomatási költségét?

Jól sejtjük! Eddig földről próbálták szervezetünket tönkre tenni. Ez nem sikerült. Most alulról próbálják meg ravaszul! Gyűlöletet hinteni közénk, hogy egymást marjuk.

Azzal vádolnak, hogy a szociáldemokrata pártvezetőség dirigál bennünket. Ez hazug rágalom. Mert minket senki sem dirigál, a mi mozgalmunkat a saját magunk választotta bizalmi emberei vezették és fogják vezetni.

Hogy elmentünk a szervezett munkástársainkkal jogot követelni? Hát erre nem dirigáltak bennünket, hanem a saját jogérzetünk biztatott és meggyőződésünket követeltük. Mert jogtalan ember csak rabszolga lehet vagy akinek jog nem kell, állati sorba számíttatik az uralkodó osztály által.

A vád, amelylyel bennünket illetnek, nincs alapja, aki tehát azt akarja, hogy közünk testvérharc ne düljön, aki azt akarja, hogy az eddigi szervezetünk révén elért sikereket el ne veszítsük, aki azt akarja, hogy a Konzumnál, a nyugbérpénztárnál, a betegsegélyzőnél választott bizalmi embereink megmaradjanak és aki azt akarja, hogy a volt háromnegyed napos munkaidő ismét vissza ne térjen, az magukra hagyja ezen gerinctelen vitézeket és távol tartja magát az ezek által tartandó hétfői, akár későbbi gyűléseikről.

Üdvözléssel azok, akik a szervezkedésnek, a művelődésnek, a munka testvéri összetartásának és a jelenlegi szervezetnek hívei

az istvántelki főműhelyben.

A gaz bérencek az értekezletet nem bírták megtartani. Alig jött össze 20–30 ember, nagyjából *napszámos testvéreink*. Ezeket az első szónok, a buta *Osvát* megsértette, amikor kijelentette, hogy *ő a napszámosokat nem tartja magával egyenrangú embereknek*. Haragosan hagyták ott a napszámosok is a bérenceket, akik így ötven-hatan egyedül maradtak a művezetők és *Farkas István* főmérnök védnöksége alatt.

Ez a csufos kudarc azonban nem akadályozta meg ezeket a szédelgőket abban, hogy a polgári lapokba ne csempésszék be azt a hírt, hogy az összes istvántelki munkások a szervezet ellen foglaltak állást.

A nyomorult, hazug rágalmozók!

Az *Északi Főműhelyben* a régismert talpnyalók és denunciansok állanak a szervezetbontó aknamunka élén. Elég lesz, ha az *Ember-Szücs János* nevét említjük föl, aki a régi hirhedt kilences nyugbérbizottságnak tagja és elkecseregett ellensége volt mindig a szervezetnek.

Itt van a boszorkánykonyha, még pedig a műhelyfőnöki irodában, *Müller Jancsi* protektorátusa alatt. Innen küldik szét *telefonon* az utasításokat, a chlopyi hadiparancsokat. Innen dirigálják a Matkovicsot, a Reichokat, a Katona Lajosokat.

A *Keleti műhelyben* garázdálkodó bérencek fotográfiáját *A három mákvirág* című cikkünkben ismertettük. Hozzá tehetünk jellemzőképpen annyit, hogy ezek a jeles firmák szintugy rágalmazták a szervezetet és a saját munkástársaikat, mint Reich Izsákék. De talán még butábban. Hogy csak egy példát említsünk, azt a hírt tették közzé a munkásellenes sajtóban, hogy 300 aláírásuk van a szervezet ellen, holott az egész műhelyben csak 170 munkás van.

A bemutatott arcképcsarnokból a legjámborabb és leghiszékenyebb vasuti munkás is láthatja, hogy milyen veszedelmes és gonosz csapat folytatja aknamunkáját a szer-

vezet és a vasuti munkások összességének az életbevágó érdekei ellen.

Akik elég elővigyázatlanok voltak és lépementek ezeknek a fölbérelt árulóknak, azok *sürgősen és haladék nélkül szakítsanak meg velük minden összeköttetést*, mert különben odavész a becsületük és örök időkre maguk ellen zudítják a fölvilágosodott munkástársak jogos fölháborodását és megvetését.

A szervezett és fölvilágosodott munkástársaknak pedig becsületbeli kötelességük *kiverni a soraikból ezeket az áruló bérenceket, mint a veszett ebeket.*

Legyen tisztesség és tisztaság a vasuti munkások körében és a vakondok bujjanak vissza az oduikba!

*

Itt közöljük azt a levelet, amelyet egy ismert kinevezett kartársunk intézett hozzánk és amely föltárja a szervezetünk ellen irányuló összeesküvés titkos rugóit. A levélnek ez a tartalma:

Meglepett, hogy egy idő óta a műhelyben sugni-bugni láttam a munkásokkal X. Y. főmérnököt (az illető a levélben meg van nevezve) holott eddig mint a legkegyetlenebb és legdögösebb munkásnyuzó volt ismeretes. Rövid idővel rá azt tapasztaltam, hogy az illető munkások mozgalmat indítottak az Önök szervezete ellen és megbontani törekedtek a vasuti munkások fényes összetartását.

Utána jártam a dolognak és meggyőződést szereztem, hogy itt *tervszerű és minden részletében felülről megállapított akcióról van szó*, amelynek kettős a célja: először szétugrasztani a vasuti munkások szervezetét, másodszor pedig, és ez az érdekes, *előkészíteni a jövő tavaszkor megejtendő Konzum-választásokat.*

Dr. Kiss Jánosék nem tudják elfelejteni az idén szenvedett kudarcukat. Lihegő bosszuvágygyal gondoltak arra, hogy egyszerű munkások buktatták ki a Konzum igazgatóságából a helyettes-igazgatót és egy csomó főhivatalnokot. Ezt a csorbát akárják helyreütni a legközelebbi közgyűlésen és mivel tudják, hogy ha összetartanak a munkások, a tavasszal megint nyolc emberük bukik ki a Konzum igazgatóságából, hát már jóeleve akarják a fölbujtogatott embe-reikkel a munkások összetartását megbontani és szétugrasztani az önök szervezetét.

A szálak elvezetnek dr. Kiss János helyettes igazgató és Littke Jenő útkarurig.

A drótrángatók fent vannak és azok a szálnalmas emberek, akik együgyűségből vagy rosszasságból a szervezetük megbontására törekednek, nem egyebek pusztá drótbábuknál.

En, mint Önök tudják, melegen rokon-szenvezek a szervezetükkel és helyeslem igazságos mozgalmukat és ezért figyelmeztetem idejekorán a veszedelemre, hogy kikerülhessék a csapásra fölemelt fegyvert.

Eddig a levél, amely csak megerősíti mindazt, amit mi amúgy is tudtunk. De akinek ez után a levél után sem nyílik ki a szeme, az gyógyíthatatlan vaksággal van sújtva.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsér lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas Jogtanácsosa KADOSA MARCELL dr. (O-utca 48., I. emelet).

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova minden-nemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

A három mákvirág.

Mult számunkban megígértük, hogy a *keleti kocsi-műhelyben* szereplő három jómadárnak gyorsfotografiáját bemutatjuk olvasóinknak, hogy szemtől-szembe megismerhessék azokat a sajnálatraméltó alakokat, akik szervezetünknek halálos ellenségei. Miért ellenségei ezek a magyar vasutasok szervezetének? Azt is megérthetik azok, akik az alábbi fotografiákat megtekintésre méltatják. Szó sincs róla, érdemes mind a három a megtekintésre, mert igen tanulságos az ő szereplésük, amelynek titkos rugóit itt színről-szinre láthatjuk. A stréberkedés, a kapaszkodás, az urakhoz való dörzsölődés imádása jellemzi ezeket a sajnálatraméltó firmákat, akiknek mákvirág-bokrétája itt következik:

I.

Füti Ignác.

Igy írja a b. nevét, de csak úgy mondják, hogy *Füti* Ignác. Ha úgy kell érteni, ahogy írja: *Füti*, ami latinul azt jelenti, hogy *Volt*, akkor biztosra vehetjük, hogy Füti Náciból már nem lesz semmi, ami magyarul mondván annyit tesz, hogy neki már *le-Füti*-ak.

Hogy ez az alak miért ellensége a munkások szervezkedésének, mért akar uszályhordozója lenni az uraknak, azt egy-kettőre megtudjuk, ha konstátjuk, hogy a mi Nácink, a keleti kocsiműhely lakosa, a *Rákosi Jenő védnöksége alatt álló ház-mester-egylet elnöke*. Mikor volt a Rákosi dinasztia a munkásság barátja, a szervezetek érdekeinek a harcosa? Jó néven venné-e, ha az ő Nácija, a ház-mester-elnök a vasutas-szervezet barátja lenne? Menten elcsapatná. Tehát innen *Füti* a szél. Már most gondoljuk hozzá, hogy eme jeles egyet lapjának *Szikora Zoltán*, ez a pallér-nyaló, vállalkozó-csókoló firma a szerkesztője és mindjárt tisztában vagyunk azzal, hogy micsoda kompániából került ki Füti Ignác, annak az egyetnek az elnöke, mely nem tesz egyebet, mint a Tisza Istvánokat disztaggá választja és hivatalos lapja arra való, hogy a disztagok arcképét bámulatos türelmü olvasóinak bemutassa

Jeles vonása ennek az úrnak az is, hogy szereplési viselkedésében szenved. Az állatorszámban a majom az, amelyik nem tud becsülettel megmaradni a földön, hanem muszáj neki fára mászni. Füti Náci is így tesz. Mikor szervezkedésünk ügyében gyűlést tartottunk a városházán, ki volt, aki legelsőnek szólalt fel?

Felelet rá: Füti Ignác.

És miért szólalt fel Füti Ignác?

Hogy magára vonja a közfigyelmet, hogy *művezetővé* való kinevezése dolgában *benyújtott kérvénye kedvező elintézkedést nyerjen*. Ezért beszélt Náci, de sikere nem lett. Látván, hogy *szóval* nem megy a dolog, *írásban* próbált szerencsét. Cikkét irt nekünk. Próbáltuk lebeszélni a szándékáról, Füti Náci hajthatatlan maradt. Irt egy csuszó-mászó cikket, amelyben azokra kacsingatott, akiktől a kinevezési kérvény sorsa függött. Természetesen, megfésültük ezt a cikket. Mi nem tehetünk arról, hogy Füti Náci hiába irt, hogy a kérvényét mindezek dacára is visszautasították.

Náci e miatt dühös. A Vasutasok Lapjában ontja ki dühét s minket vádol, hogy cikkei kifottak.rag

Miből? Nem volt abban semmi. Most sirva kilincsel az igazgatóságnál, a kereskedelmi miniszternél, fűnél-fánál és mindenhol azzal a hazugsággal, hogy *azért nem nevezik ki, mert a mi lapunkba irt.*

Az urakhoz való dörögölözéssel akarja levelezni büneit és annyira bolondja a közszereplésnek, hogy a József főherceg szállodába tervezett gyűlésre készült, de el nem mondott beszédjét a Vasutasok Lapjában kiadta. Szegény Náci! Egy hétig beteg-állományban volt, hogy ezt a beszédet bemagolhassa és még ma sem művezető!

Ugy akar az lenni, hogy szervezetünket támadja. Mi csak azt mondjuk neki:

Náci, Náci!

Meg fogod banni!...

II

(Brujmann) Bárdos József.

Ennek az urnak kitűnő orra van, mert fiatalabb éveiben «dohányszaglásztai és bélyegilletéki lesnök» volt. Magyarul fináncnak hívták. A vasúthoz került és — hiva lévén a gyors haladásnak — ma már a keletinél asztaloscsoportvezető, amit pompásan ért. Nem dolgozik egész nap semmit, örökösen ténfereg, lödörög, vagyis «vételezni jár».

Imádja az urakat. Szeret a magasságban lakókra kacsintgatni, a vasalt nadrág tulajdonosokhoz dörögölözni. Az urak, a telhasu polgárok nem méltá-nyolják kellőképpen Brujmann-Bárdos József talp-nyalászati buzgalmát, mert hiszen a rákosligeti polgári kör nem oly régiben tette ki a szűrét.

Jellemző tulajdonságai közé tartozik, hogy szörnyű nagy antiszemita, ha pénze van, ha nem szorol rá a zsidókra. Bezzeg másként áll a dolog, ha pénze nincs, ha zsidó jóállóra, zsidó-pénzre van szüksége. Akkor öleli-csókolja, nyalja-falja a szemitákat. Ez a tulajdonsága csalhatatlan ismertetőjel arra nézve, hogyan áll a Bárdos József kasszája.

Dolga nem lévén, örökösen azon tépelődik, hogyan lehetne tönkre tenni a magyar vasutas szervezetet? Ez ugyan aligha sikerül neki. A bolond bogár is talán azzal a szándékkal repül a falnak, hogy le-dönti. Nagyot koppan és elhallgat. Brujmann-Bárdos is poppant. Ezt már hallottuk. Most következik majd a hallgatás. Ezt már nem halljuk.

Egyébként örökké sajnálhatja a pénzügyminiszter, hogy ily kitűnő finánc-zsenit, amilyen valamikor Brujmann Jóska lehetett, elvesztett. S amennyire ő sajnálja, oly mértékben örülhet a kereskedelmi miniszter, hogy egy Brujmann Jóska nyert. Mi is örülni tudunk annak, hogy ő nem barátaink, hanem ellenségeink táborában van. Ha nálunk volna, szervezetünket féltlenénk tőle.

Igy nem féltjük.

III.

Szulik József.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Mondd így ni nyájas olvasó és vess keresztet magadra, ha az ő fotografiáját bámulod, mert ez az ember nem annyira lakatos-kovács vagy kovács-lakatos, hanem inkább buzgó pópista, aki minden vecsernyén, minden bucsun ott van és oly szivrelatoan énekel, hogy a bucsus-asszonyok sirva te-kintenek rá.

— Szegény ember, ennek sok bűne lehet, mert mindig vezekel!

Szegény az ördög, de nem a kegyes Szulik József, mert ha neki pénze nem lett volna, nem került volna abba a csoportba, ahol nem kell dolgozni tudni, elég, ha imádkozik is.

De mást is tud Szulik József. Ha a dolog nem is az ő kenyeré, de van olyan mestersége, amivel minden krajcárból forintot csinál. Azt mondják — az ördög tudja, hogy nem igaz-e — hogy valóságos kis Rothschild. Vesz, elad. A Konzum-pénzzel csinált olyan apró uzsora-üzletet, ami hátha nem is tetszett a Jézus Krisztusnak, de neki bizonyosan tetszett és jövedelmezett is.

A papoknak testi-lelki barátja. Legalább ő úgy tartja. Nagyon természetes, hogy keresztény szociálisnak vallja magát. A napokban — beszélük — a templomban imádkozott, énekelgetett. Az imakönyvből hosszú papirok lógtak ki.

— Lássá — mondja egy mellette ülő a szomszédjának — Szulik uram milyen istenes ember. Minden imádság külön jegyzékkel meg van jelölve a könyvében.

A megszólitott a szomszédja fülébe sugla:

— Nem jegyzetek azok, hanem uzsora-váltók.

A kö tudja, hogy igazuk volt-e.

Elég az hozzá, hogy Szulik uram sohse találta volna fel a spanyol-viaszkat. Jó pápista, ügyes pénzükepec, buzgó csuha-hurcoló, de nagyon éjszaka-fejű bácsi.

Ugyan lehet-e csodálkozni, hogy ellensége a magyar vasutasok szervezetének. Nein lehet. Azt csodálnánk, ha nem volna az.

A baleset-pörök.

Irta:

Dr. KADOSA MARCEL,
szervezeti ügyész.
IV.

Az 1874. évi XVIII. t.-c. 1. §-a szerint a vasut nem felelős a balesetért akkor, ha azt elháríthatatlan esemény, valamely harmadik személynek elháríthatatlan cselekménye, melyet a vaspályatársulat megakadályozni nem volt képes, vagy pedig a megsérültnek saját hibája okozta.

Az első kettő nem nagy szerepet játszik a baleset-perekben. Elháríthatatlan esemény az, ha például földrengés következtében a vonat kisiklik a pályáról. Aki ilyen alkalommal sérült meg vagy veszíti életét: annak a vasutársaság nem tartozik kártérítéssel. Harmadik személyek elháríthatatlan cselekménye: mondjuk, ha valaki meglazítja a sinek szegeit, mint néhány esztendővel ezelőtt Bokszezen történt. Ha a pályáról a rendes előírt szemlét megtartotta és semmi gyanusát észre nem vehetett, vagy a járat után történt a merénylet és ennek következtében szerencsétlenség történik a közeledő vonattal: a vasutat ilyen esetben se lehet felelősségre vonni.

Ilyen esetek azonban a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak és az ezernyi ezer vasuti baleset-pörben nem igen jut szerepe azoknak az ellenvetéseknek, amelyeket ezen az alapon lehetne tenni a keresetek ellen.

Ellenben annál fontosabb a harmadik megtehető közfogás: az, hogy a megsérült vagy meghalt maga okozta a balesetet valamely hibájával vagy mulasztásával. Amint a vasut perre hagyja kerülni a dolgot, majdnem minden esetben ez a védekezése.

Hogyne! Hisz ezen a téren nagyon könnyű az ő szerepe a vasutassal szemben. Ki ne ismerné a forgalomnál lévő olvasóim közül a «Nem szabad» szabályzatot? Majdnem minden pontja kész képtelenség. Jaj volna a vasutnak, ha azt mind meg akarnák tartani a vasutasok. Ha például a vonat-összeállításnál mindenki respektálná azt a rendelkezést, hogy a mozgásban lévő kocsik közé bujni nem szabad, hanem meg kell várni, amíg az összeültődött kocsik nyugvásba érnek és csak azután bebujni az ütközők közé összeakasztani a láncokat. Ugyan mennyi idő alatt lehetne összeállítani egy száz tengelyes tehervonatot? Az olasz vasutasok nemrégiben semmi egyebet nem csináltak mozgalmuk alkalmával, csak szigorúan tartották magukat a szabályzatokhoz és a vége az lett, hogy végképpen megakadt a közlekedés és a vasutársaság a világ csufjára könyörögni meg karhatalmat igénybe venni volt kénytelen, hogy az alkalmazottait ne tartsák meg azokat szabályokat, amelyeket ő maga ír elé nekik.

De azért a kártérítési perekben nem rest a vasut előállani a szabályzatával. «A szabályzat szerint tilos a mozgó kocsik közé bujni és felperesnő férje, valamint hat árvájának atyja ezt a tilalmat megszegte, mert bebújt a kocsik közé még mielőtt azok megállottak volna. Azután megboltolt, elesett és keresztül ment rajta a kerék. Ki tehet róla? Csakis maga az elhunyt a hibás, mert minek szegte meg a tilalmat». Így védekezik a vasut minden előforduló esetben. És ha ilyenkor nem szakavatott jogi képviselő kezében van a dolog, aki az ügynek nemcsak a jogi részével van tisztában, hanem a vasutasok dolgaiban is kellő jártassággal bír: akkor bizony megeshetik, hogy a vasut célt ér a megsérült saját hibájára alapított kifogásával.

Szabályzat szerint a kalauznak épp úgy nem szabad fölugorni a mozgásban lévő vonatra, mint akárki másnak. A mondás szerint ugyan «teheti, mert vasutyi», de valójában bizony el van attól szigorúan tiltva. Már most vegye valaki azt az ezerszer megismétlődő esetet, amikor egy személy-vonat megáll egy őrháznál, ahol száz utas várakozik és abban a pillanatban, amint a vonat megáll, egyszerre végig megrohanják a vonatot. A tartózkodási idő egy percnél is kisebb és a kalauznak kötelessége ez alatt az idő alatt mindent rendbe hozni és az egész forgalmat lebonyolítani. Még föl se szállt az utolsó utas, máris jelt kell adnia a türelmetlen sürgetés folytán az indulásra, de mielőtt a vonat elindul, neki még végig kell nyargalni a vonaton és minden ajtót becsukdosnia. Ő már csak az utolsó kocsira ugorhat föl, amikor a vonat már teljes mozgásban van. Most tegyük föl tétl van, sikos a lépcső, vagy más egyéb véletlenség játszik közre: egy k s félrelépés, vagy egy pillanatnyi szédülés. Rögtön kész a baleset: visszaesik és összezuzza magát, vagy a kerék alá kerül. Milyen diadallal védekezik majd az indítandó kártérítési perben a vasut: semmivel se tartozom, saját hibája idézte elő a balesetet. Minek ugrott föl a mozgásban lévő vonatra, holott a szabályzat ezt szigorúan megtiltja. Ha nincs aki kellő értékére szállítsa le ezt az ellenvetést: megint kész a pervesztés.

Külföldi vasutas és rokonegyletek címei.

Amerika.

International Association of Railway Clerks. *Chicago*, 908 Unity Bldg. 79 Dearbon street.
Brotherhood of Locomotive Firemen. *Peoria*, Ill. U. S. A.
Brotherhood of Locomotive Engineers. *Cleveland*, Ohio. 307 Society for Savings Bldg.
Brotherhood of Railroad Trainmen. *Cleveland*, Ohio. U. S. A.
Order of Railroad Conductors. *Cedar Rapids*, Iowa. U. S. A.
Brotherhood of Railr. Switchmen. *Buffalo*, N. Y. 326 Mooney Bldg.

Németország.

Verband der Eisenbahner Deutschlands. *Hamburg* 27. Ausschlägerallee 32.
Verband Süddeutsch. Eisenbahnarbeiter. *Nürnberg*, Beckstr. 3.

Angolország.

Amalgamated Society of Railway Servants. *London*, W. C. 72 Acton St. Grays Inn Road.
General Railway Workers Union. *Manchester*, 42 Oxford St.
Locomotive Engineers & Firemen's Association *Leeds*, 44 Park Square.

Argentína.

Confederation der Ferrocarrileros. *Buenos-Aires*, Peru 321 (1er Piso).

Franciaország.

Syndicat National des Travailleurs des Chemins de Fer de France e. d. Colonises. 20. *Paris* (3e), Rue Notre-Dame de Nazareth.
Fédération Générale des mécaniciens et chauffeurs. *Paris*, (12e) Passage Montgallet 5.
Fédération des mécaniciens et chauffeurs du P.-L.-M. *Besancon*, (Doubs) Rue de Belfort 37.
Groupe Syndical des Travailleurs des Chemins de Fer l'Etat. *Paris* 18. Rue Ernestine 2.
Association amicale. *Paris* (5e) Rue de l'Eperon 9.
Groupe Syndical des mécaniciens et chauffeurs d. chemins d. Fer de l'Etat. *Saintes*, (charente-Inférieure) Avenue Gambetta 105.

Olaszország.

Riscatto Ferroviario Società tra Ferrovieri e Tramvieri. *Milano*, Via S. Gregorio, 46.
Sindacato Operai Ferrovieri. *Torino*, Corso Siodardi 12.
Federazione fra i Sindacati e Sodalizj dei Ferrovieri. *Milano*, Via S. Gregorio, 46.
Sindacato Conduttori Locomotive ed affini. *Sulmona*, Italien.

Svájc.

Verband des Personals Schweiz. Transport-Anstalten. *Basel*, Schweiz.
Arbeiter-Union Schweizer Transport-Anstalten *St. Gallen*, Ruhebegstr. 5.

Schweizer Zugspersonalverein. *Olten*, Schweiz. Aaraustr.
Verein Schweizer Lokomotivheizer. *Zürich*, Ill. Josefstr. 26. Schweiz.
Verein Schw. Weichen- & Bahwärter. *Basel*, Schweiz. Frobenstr. 83.
Verein Schw. Rangier-Personal. *Zürich*, Ill. Kannonengasse 9.
Verein Schw. Güter-Arbeiter. (Herm. Däpp. Güterarb. S. B. B.) *Zürich*, Hauptbahnhof.
Schweiz. Nebenbahn-Verband. (Gottfried Bachmann) *Dorf-Alpnah*. Kt. Schwiz. (Schweiz).
Verein Schweizer-Lokomotivführer. *Zürich*, Ill. Schweiz. Wuhstr. 15.
Verein Schw. Wagen-Visiteure. *Rennesch*, (Herrn N. Bürki) Schweiz.
Verein Schw. Eisenbahn-Angestellte. *Basel*, S. B. B. (Herrn Lechleitner).
Verein Schw. Bahnhof-Portiere. (Herrn Vonax. Portier) *Schaffhausen* S. B. B. Schweiz.
Verein Schw. Fahrdienst-Arbeiter. (Gottfrid Hügel) *Bruggfeld* bei Brugg. Schweiz.

Ausztria.

Exekutive der organisierten Eisenbahner Oesterreichs. *Wien*, V. Zentagasse 5.

Norvégia.

Norske Jernbaneforbund. (Overkonductör Grundt) *Hamar*, Norwegen.

Spanyolország.

Sindicato General de los Ferrocarril. *Barcelona*, Acequia Condal., 12. I.

Svédország.

Svenska Järnvägsmanaförbundet. (Schweden) *Stockholm*, Klara Norra Kyrkogata 30.

Dánia.

Dansk Jernbaneforbund. (Dänemark.) *Köbenhavn*, Søndre Boulevard 50. Ill.

Németalföld.

Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramweg-Personeel. *Utrecht*, Nieuwe Gracht 143. Holland.

INNEN-ONNAIN.

A magyar vasutak forgalma. A kereskedelmi minisztérium kimutatása szerint a magyar vasutak átlagos üzemhossza a folyó év augusztus hónapjában 18,253.6 kilométer volt, szemben 18,141.5 kilométerrel az előző év hasonló hónapjában. Ezen hálózaton a folyó év első nyolc hónapjában összesen 54,508,491 személy és 26,342,545 tonna áru szállított, a bevétek 196,342,903 K-ra rugtak szemben 191,133,842 K-val a múlt év hasonló szakában. Az emelkedés kilométerenként 2.4 százalék.

10,087 milliomos. Egy newyorki lap statisztikája szerint az egész világon 10,087 milliomos, illetve többszörös milliomos van, akiknek összvagyonja 9000 milliárdra rug. Az Egyesült-Államokban 5027 milliomos van; a többi 5060 nagyobb része Európára esik. Ausztrália leggazdagabb emberre Jovice Clarke, akiknek 150,000,000 dollár vagyona van. Érdekes, hogy míg Oroszországban 49 milliomos van addig Japánban csak egy és ez maga a mikádó. Japánban egyáltalán csak 44 olyan ember él, akinek vagyona 250,000 dollárra rug. A mikádó birodalmában azonban nincs szegény ember és tény az, hogy egyetlen államban sincs a vagyon úgy elosztva, mint Japánban. Eddig az orosz cárt tartották a világ leggazdagabb emberének, akinek vagyona 1200,000,000 dollára rug. Megelőzi azonban őt a perzsa sah, aki azt a fényűzést engedheti meg magának, hogy turbánjában egy 4,000,000 dollár értékű gyémántot visel. Tehát van millió elég a világon s csodálatos, hogy azok, akik ezen milliókat szereztek, mégis szegény emberek, éhesek és fáznak. — A perzsa sah 4,000,000 dollár értékű gyémántot visel, a perzsa nép pedig szinylődik a nyomorban. Hát ezt a rendet istenítse a szegény nép?!

Vasuti katasztrófák. Kovásznáról nagy vasuti szerencsétlenségről adnak hírt. A báró Groedel és társai cég tulajdonát képező Kommandó-telepen a napokban egy tönkfavontató mozdony reggel öt órakor összeütközött egy személy-zállító pályakocsival, melyen tizenketten ültek. Az összeütközés egy Fülöp György nevű vasuti előmunkás gondatlanságából történt. Az előmunkás korán reggel kiment munkásaival egy halomtetőnek nevezett ta-

nyára, amely a kommandó-teteppe villamos jelzővel volt összekötve, de elfoglaltsága miatt nem hallhatta, midőn a telepről jelezték, hogy az 5. számú tönkfeszítőt mozdony elindult. Fülöp György nem hallván a jelzést, tehát nem is gondolta, hogy a mozdony ilyen korán elinduljon s ezeknek a tanyán lakó feleségeit felüllette egy személyszállító pályakocsira, maga pedig a fékhez állott és elindította a kocsit, hogy a munkásokat a kommandó-telep melletti kőbányába dolgozni s feleségeiket pedig a piacra bevásárolni szállítsa. Így úgy az 5. számú mozdony, mint a személyszállító pályakocsi majdnem egy időben elindultak egymással szemközt. Egy kanyarultnál ugyan észrevették egymást, fékeztek, de későn, mert az összecsapódás megtörtént. A személyszállító pályakocsi kiesett a pályáról és a rajta ülők oly szerencsétlenül estek le róla, hogy Gligor Jánosné azonnal meghalt, férjének mind a két lába, Sára Ádáménak pedig bal lába törött ketté. Fülöp György előmunkásnak oldalbordái törtek be. Simon Jánosné, ennek 3 éves kis gyermeke és még többen szenvedtek kisebb természetű zúzódásokat. — *Beuthenből*, Németországból jelentik: A cernici állomáson szombat este 8 óra 43 perckor nagy szerencsétlenség történt. A yandza-kattovici 358. számú személyvonat az állomás elhagyásánál nem vette észre a jelzést és egy vakvágányra tért, miközben a vágány végén álló ötközőbaktól szétrohasztotta. A mozdony, a podgyáskocsi és három IV. osztályú személykocsi lezuhant az ötközőbak mögött lévő lejtőn. A mozdonyvezető és a fűtő meghalt, a vonatvezető és két utas súlyosan, több más utas könnyen megsebesült. A forgalomban nincs fennakadás. A vizsgálatot megindították.

— **Vasúti omnibuszok.** Párisban nagyon praktikus és hasznos dolgot eszeltek ki az utazó közönség érdekében. Akárhányszor megtörténik, hogy az ember megérkezik az egyik pályaudvaron és a másikon kell tovább utaznia, ami podgyáskocsi nagyon költségs dolog. Most a pályaudvarok között rendes omnibuszok fognak közlekedni, amelyek pár garasért átszállítják az utast és podgyáskocsi egyik pályaudvarról a másikra

— **Drótnélküli táviró a vasúti mozdonyokon.** Newyorkból jelentik, hogy a chicago-altoni vasutársaság összes mozdonyait drótnélküli távirókészülékkel látja el, amelyek arra fognak szolgálni, hogy a vasúti összeköttetéseket megakadályozzák. A készülékeket minden gépen egy-egy elektrotechnikai mérnök fogja kezelni és a jelzések úgy történnek, hogy a szembe jövő vonat árama vörös fényt gyújt meg a másik mozdony készülékén, a hátulról közeledő pedig zöldet. A készülékek három kilométernyi távolságra működnek s így az összeköttetések könnyen elkerülhetők lesznek.

— **Villámvonatok.** Hol van az az idő, mikor az emberek hetekig készültek egy-egy utazásra, amely maga napokig, sőt hetekig tartott? Ma jóformán a kávéházból megyünk át a gyorsvonat kocsijába, amely néhány óra alatt messze távolos vidékekre röptet bennünket. Azokat, akik rémületet éreztek az ördögös masinák láttára és a világegyetért sem ültek volna föl a rohanó, zakatoló kocsikra; még mi is láttuk egy-két évtized előtt az embereknek már kisebb csoportját, amely a vasut iránt előítéllettel viselkedett és visszavágyott a régi jó delizsánszos világba, de ma ez is eltűnt és fiaink csak olyan embereket ismernek már, akik örömet éreznek a lokomotív láttára, akiknek a gyorsaság szenvedelműkké lett.

Akárhogy van is azonban a dolog, annyi bizonyos, hogy korunk a gyorsaság jegyében él és a jövőt még sebesebbnek szeretné a technikusok elképzelni. Mert még általános a törekvés a vonat sebességének fokozására. Csak hogy minden valószínűség szerint ezen a téren, a mai közlekedési rendszerek mellett legalább nincs már messze a lehetőség határa. A mi gyorsvonataink óránként hetven-nyolcvan kilométer sebességgel járnak. Egyes angol és francia vonalakon ennél jóval nagyobb sebességgel is járatnak rendes vonatokat — így Páris—Amiens között százöt kilométert — és legutóbb megpróbálták a rendes vonatok több mint a két-

szerezést elérni. A marienfelde—zosszeni katonai vasúton történt porosz kísérleteknél elektromos vontatással óránként kétszáz kilométert értek el. De bármily künöfőn sikerültek is ezek a kísérletek, éppen azt mutatták, hogy az égig egy fa sem nőhet s hogy a kétszáz kilométer is körülbelül túl van már lehetőség határán. Legalább a mai pályáépítkezés, pályagörbület, fölépítmény és fékező-készülékek mellett. Nevezetesen befolyása lesz ekkor továbbra a légnyomásnak, amely tudvalevőleg a sebességgel négyzetes arányban növekszik. Ez, párosulva a rohanó vonat mögött keletkező ritkított levegőjű tér szívásával, a kétszáz kilométeres sebességnél a rendelkezésre álló energiának már jóval több, mint a felét fölemészti és ezenkívül a kocsi nagyobb mértékű ugrásait is okozza. Hasonlatos ez a szálló ernyő ugrásaihoz, amelyen nem alkalmaztak nyílást, hogy a fölösleges levegő átáramolhassék. Nagy hátránnyá válik ilyen sebességnél a tengelyek kevésbé egyenlőtlén terhelése is, ami az egyensúlyzavarokat, tehát a kocsi ingásait és a sinek — különösen kanyarodóknál — gyors romlását okozza. Más hátrány az a szükség, hogy az állomás előtt már messze fékezni kell, ami az üzemet nehezíti teszi. Ehhez csatlakozik még, hogy a villámvonatok pályái megépítésének és üzemeltetésének rengeteg költségeit a mai, de körülbelül semilyen személyforgalom sem bírja el. Nemcsak a pályák speciális megépítéséről van itt szó, de a vonalaknak lehetőleg nyilegyeneseknek is kell lenniök, amihez méregdrága kisajátítások szükségesek. És ismeretes, hogy a mai vasutaknál is az áruforgalom az, amely a hasznát hozza. Ugy műszaki, mint gazdasági szempontból, legkedvezőbb megoldás lenne, még a tudomány mai állásánál, a függő vasut, amely először az elberfeld—barmeni kis vonalon bizonyult igen jónak. A kocsi szabad felfüggesztése, a csekélyebb tapadás a kerék és a sín között sokkal nyugodtabb járást biztosít, még kisebb sugarú görbületéknél is; másrészt ennek a vasútnak is megvan az a sajátossága, hogy az adott forgalmi és területi viszonyokhoz megfelelően lehet építeni, ami a költségeket kisebbíti. A mai viszonyok közepette még éppen nem érkezett el annak a szükség, hogy a vonatok sebességét kétszeresre fokozzuk. H: nem mikor a telefont tökéletesítették, akkor is megvolt már a kiterjedt táviróhálózat és mégis egyre nőtt a telefon használata. Jól mondja a francia közmondás: Az étvágy evés közben jő meg.

Mindig elvhu. Kereskedelmi utazó... ez már sok, vonja vissza a sértő nyilatkozatot!

Kereskedő: Én elvből nem veszek vissza semmit, — de... kicserélhetem!

— **Jelképes beszéd.** — Hé, József, az a néma ember kovászos ugorkát akar.

— Honnan tetszik tudni?

— Folyton az orrára mutat és savanyu arcot vág hozzá.

Szerkesztői üzenetek.

Több pályázónak. A pályázatok elintézése némi halasztást szenved s ezért kérünk kis türelemet.

Pályamunkás, Békéscsaba. Szíveskedjék nekünk megírni, hogy mit akar abban a kérvényben kérni és csak azután jutunk abba a helyzetbe, hogy megmondhassuk, mit kell a kérvényhez csatolni.

Az Első leánykiházasítási egyesület m. sz. gyermek- és életbiztosító intézetnél folyó év szeptember havában 1.164,500 korona értékű biztosítási ajánlatot nyújtott be és 982,100 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében 78,988 korona 87 fillér fizetett ki. 1905 január 1-től szeptember 31-ig bezárólag 11,406,900 korona értékű biztosítási ajánlatot nyújtott be és 9,568,800 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében 652,021 korona 82 fillér fizetett ki.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Birauz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., Amazon-ut. 6-8

Figyelem, vasutasok!

Rövid idő múlva megjelen

== a ==

Magyar Vasutas-Naptár.

Kiadja:

a „Magyar Vasutas” szerkesztősége.

A *«Magyar Vasutas-Naptár»* csinos kiállításban, zsebnaptár alakban fog megjelenni. Gazdag tartalmu és csinos kiállítású naptárunk szórakoztató és oktató cikkeken kívül tartalmazni fogja mindazokat az utmutatásokat és tanácsokat, amelyekre a vasutasélet bármely terén szükség van és így a *Magyar Vasutas-Naptár* nélkülözhetetlen kézikönyve lesz minden magyar vasutasnak.

Kérjük testvéreinket, tegyenek már most meg mindent, hogy a *«Magyar Vasutas Naptár»*-t minél szélesebb körben terjesszék.

HIRDETÉSEKET

a 20,000 példányban megjelenő *«Magyar Vasutas-Naptár»* részére elfogad lapunk kiadóhivatala (VII., Csömöri-út 28. szám.) — A *«Magyar Vasutas-Naptár»* az egész országban elterjed és az egész éven át forgatják tulajdonosai, tehát a legalkalmasabb eredményes hirdetésre.

MIÉRT BUKOTT EL A VASUTAS SZTRÁJK?

Szociálpolitikai tanulmány.

Irta: Rába Sándor.

Ára: 24 fillér.

HAZAFISÁG és NEMZETKÖZISÉG

Irta: Garami Ernő.

Ára: 4 fillér.

Alkotmányt Magyarországnak!

Minő az igazi népképviselő?

Irta: Bresztóczy Ernő. — Ára: 6 fillér.

Kaphatók:

a „MAGYAR VASUTAS” kiadóhivatalában, BUDAPEST, VII., Csömöri-út 28.

Cimbalmok,

legújabb modellűek, kettő zongora-hangok, dupla acél-szerkezetűek készülnek saját műhelyben; részletfizetésre és kölcsönképpen is kapható

AZ ÖNTANULASI CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat mindenki magánosan, tanító nélkül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 koronáért

KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

7 Budapest, Erzsébet-körút 5.

== Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Világciikk! „RASOL” Kés nélkül borotvál!

Égészséges!

Kellemes!

9

Olcsó!

Egy kgr. ára 30-szori borotválásra helyben 2-40 kor., vidékre 3 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körút 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában, VI., Király-utca 12. sz.

A világ legjobb szőrvesztője! RASOLIN

Hölgyeknek ajánlatos!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2-50 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körút 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában VI., Király-utca 12. sz.